

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Omgevingsanalyse doorstroom migratieketen

18 augustus

Samenvatting en karakterisering mediabeeld
• Gedwongen opvang van asielzoekers in Albergen domineert het mediabeeld. Nadruk ligt op reacties vanuit de gemeente en dat het kabinet voor het eerst een gemeente passeert bij de vergunningverlening voor de opvang van asielzoekers. • Het sentiment van overvallen voelen domineert de boventoon in de berichtgeving. Bewoners en gemeenten hekelen vooral de wijze hoe het kabinet de gemeente dwingt om asielzoekers op te vangen. Er wordt in de media ook gesproken van een vorm van dwang. • De gemeente Tubbergen kan op veel bijval rekenen op social media. Ook zijn enkele politieke partijen, waaronder lokale afdelingen van regeringspartij VVD, kritisch op het kabinetsbesluit. • Veel kritiek op de staatssecretaris en de wijze hoe het kabinet de gemeente Tubbergen passeert. De kritiek op de staatssecretaris klinkt luider op social media; nieuwswebsites richten zich meer op hoe de gemeente Tubbergen 'lijnrecht' staat tegenover het kabinet. • Voor de situatie in Ter Apel is er minder aandacht. Het innemen van tenten, die gegeven werden door Groningse ondernemers, zorgt voor veel reacties in de media. Ondernemers geven aan verbaasd te zijn over de beslissing van de burgemeester waardoor autoriteiten de tenten innamen. • Kort geding van VluchtelingenWerk krijgt (vooralsnog) weinig aandacht.
Informatievoorziening
• In enkele landelijke media wordt gemeld dat het kabinet vandaag bijeenkomt om de crisissen in het land te bespreken, waaronder de asielcrisis. • De gedwongen opvang van asielzoekers in Albergen domineert het mediabeeld. Er is met name aandacht voor reacties vanuit Tubbergen d.w.z. de lokale politiek en bewoners reageren tegenover media. Nadruk in de berichtgeving ligt ook op het feit dat het kabinet voor het eerst een gemeente passeert bij de vergunningverlening voor de opvang van asielzoekers. - De reacties van de burgemeester Wilmien Haverkamp en verantwoordelijk wethouder Ursula Bekhuis worden door alle landelijke media overgenomen. Zij geven aan tijdens een ingelaste persconferentie zich overvallen te voelen met de komst van asielzoekers en hekelen vooral de wijze hoe het kabinet de opvang gaat plaatsen in het dorp Albergen. De burgemeester en wethouder krijgen veel bijval op social media. Wethouder Bekhuis was bij Op1 te gast over het kabinetsbesluit. Burgemeester Haverkamp-Wenker was te gast in Nieuwsuur, waarin zij ingaat op de gesprekken met het Rijk. Zij ontkent dat de gemeente en het Rijk continu in gesprek waren.

- Tegelijkertijd is er ook een aparte ingelaste persconferentie met staatssecretaris Van der Burg vanuit Zwolle. In de berichtgeving wordt de noodzaak van de ingreep van het kabinet benadrukt en dat er meer gemeenten gaan volgen. Van der Burg voegt toe achter zijn besluit te staan ('de keuze tussen buikpijn en hoofdpijn') en dat Tubbergen niks deed in de asielcrisis. Deze persconferentie krijgt aanvankelijk minder aandacht dan die in Tubbergen, maar later melden media vooral online over de uitspraken van de staatssecretaris. - Aan bewoners zelf is ook aandacht in de landelijke media. Nieuwsuur en NRC gaan in gesprek met bewoners in de gemeente. Er wordt opgemerkt dat burgers veel inspraak hebben in de gemeente. - Beelden van de demonstratie bij het hotel worden door veel landelijke media geplaatst en gedeeld op social media. Daarin voeren bewoners het woord dat zij zich overvallen voelen en hekelen ook zij de manier waarom de opvang van asielzoekers tot stand komt in het dorp. - Enkele politieke partijen reageren kritisch op het kabinetsbesluit; De Telegraaf peilt de reacties van de partijen waaronder JA21 en de PVV. Er is veel aandacht voor regeringspartij VVD, waar lokale partijen op Twitter hun ongenoegen uitspreken op de manier hoe de gemeente Tubbergen werd gepasseerd. De Telegraaf schrijft ook hier een apart artikel over. AD spreekt met de fractievoorzitter van de VVD Dinkelland waarin hij zijn ongenoegen uit over het kabinet. - Iets minder aandacht krijgt de poging van omwonenden die het hotel in Albergen, waar het kabinet asielzoekers wil huisvesten, willen kopen. Zij hopen zo te voorkomen dat er daar geen opvang voor asielzoekers komt. Het pand zou al verkocht zijn aan het COA, maar omwonenden hopen dat die verkoop nog niet rond is. • Het kort geding van VluchtelingenWerk Nederland tegen het COA en de staat wordt in de avond overgenomen. Media stellen dat het kort geding al eerder aangekondigd werd en dat het kabinet tot 1 oktober de tijd heeft om opvang aan de wettelijke minimumeisen te laten voldoen. • Voor de situatie in Ter Apel is minder aandacht, hoewel media wel benadrukken dat er nog altijd geen nieuwe opvangplekken zijn gevonden voor de asielzoekers die buiten het aanmeldcentrum slapen. Wel nemen enkele landelijke media over dat het Rode Kruis toch afziet van het heropenen van het servicepunt in Ter Apel vanwege de 'onveilige situatie' afgelopen weekend. • Het innemen van tenten, die gegeven werden door Groningse ondernemers, zorgt voor veel reacties in de media. Ondernemers geven aan verbaasd te zijn over de beslissing van de burgemeester waardoor autoriteiten de tenten innamen. Op social media noemt men de beslissing vooral onlogisch, gezien er geen alternatief wordt geboden aan de vluchtelingen voor een veiligere situatie.
Schadebeperking (waarneembaar gedrag) •
Betekenisgeving en opinie • Het sentiment van overvallen voelen domineert de boventoon in de berichtgeving. Bewoners en gemeenten hekelen vooral de wijze hoe het kabinet de gemeente dwingt om asielzoekers op te vangen. Er wordt in de media ook gesproken van een vorm van dwang. In het Nieuwsuur-item is er vooral onbegrip onder bewoners.

- Zorgen over het draagvlak komt ook naar voren in de berichtgeving. Staatssecretaris Van der Burg verwijst er zelf naar in zijn persconferentie; een historicus stelt in EenVandaag dat dit mee zal vallen.
- Er verschijnen ook berichten op social media waarin men hun zorgen uiten over de lokale democratie, die geen tegenstand kan bieden tegen beslissingen van het kabinet.
- Media karakteriseren het kabinetsbesluit waar de gemeente Tubbergen gepasseerd werd als een waar het Rijk en gemeenten 'lijnrecht' tegenover elkaar staan.
- Het frame dat dorpen en steden buiten de Randstad vaker asielzoekers opvangen wordt genuanceerd: staatssecretaris stelt tijdens de persconferentie dat grote steden zoals Amsterdam en Utrecht hun steentje al bijdragen; een historicus in EenVandaag beaamt dit en legt dit uit in het programma.
- Op social media is staatssecretaris Van der Burg enige tijd trending; berichten worden vooral gedeeld over de staatssecretaris met bijhorende kritiek op hem. Er klinkt met name kritiek van zijn partijgenoten, de VVD. Zij uiten hun ongenoegen over het kabinetsbeleid en noemen het niet 'liberaal'.